

Mali trgovec

Članki stanejo. Naročnina se plačuje vsak prejemnik letno Din 84.—, polletno Din 42.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vrne. Uredništvo: A. Kerčeva, ulica šte. 3, telefon šte. 2448. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 17. oktobra 1931.

šte. 42.

Več zanimanja za skupne koristi!

Časi idilčnega miru v gospodarstvu so daleč v prošlosti. Pričakovanje, da se vrnejo v dogledni prihodnosti, bo ostalo še dolgo dobo samo pričakovanje, kakor kažejo vsa znamenja.

Nova doba je na gospodarskem polju za vedno pokopala rečenico o potrpežljivosti. Brezdelna, apatična potrpežljivost zasluži danes naziv: malomarnost...

Kamerkoli pogledamo, kakorkoli se obrnemo, poysod kriza... Kriza brez konca in kraja, vedno rastoča, objemajoča vse gospodarske panoge, vse dele sveta.

Iščejo se vzroki. Posebne komisije najboljših moči na gospodarskem in socialnem polju našega planeta raziskujejo vzroke, iščejo recepte. Uspeli so enaki ničli. Pač, našli smo: ta je našel, oni je našel. In svet pritrjuje — en dan, dva. Drugi ali tretji dan pa se izkaže: ni najdeno; celo škodljivo bi bilo proglašati najdeni vzrok za vzrok; njegova odprava bi povzročila nove zaostritve.

Medsebojna povezanost gospodarskih interesov na eni strani in brezmejna sebičnost posameznih skupin na drugi strani onemogočata že samo raziskavo vzrokov. Poznavajoč to brezmejno, sebičnost in upoštevajoč istočasno medsebojno interesno povezanost se je zdaj konferenca svetovnih gospodarskih strokovnjakov brezupno izjavila, da za izlecenje svetovne gospodarske krize ni receptov. (Glej uvodnik v 38. številki!)

Kaj so našli?

Gospodarski krogi trdijo, da je glavni vzrok krize pomanjkanje zaupanja, pomanjkanje kreditov, kar omejuje privatno delavnost. Kapital trdi nasprotno, da vzrok krize tiči ravno nasprotno v inflaciji kreditov — v poplavi gospodarstva s posojili — v pretekli dobi, ko so bile razmere za ustvarjanje novih podjetij uglednejše, vsled česar je nastala nadprodukcija.

Delodajalci trdijo, da so krizo povzročile previsoke plače in vedno večja razvajenost delovnih moči. Delavci zopet tožijo, da so njihovi zaslužki prenizki, da je socialno zavarovanje pomanjkljivo, da si ne morejo privoščiti človeka vrednega življenja. Medtem pa narašča brezposelnost in vedno iznova se cesta napolni z novimi prirastki.

Producenti dokazujejo, da so cene prenizke, da ne krijejo niti proizvodnih stroškov, vsled česar zahtevajo zaščite, neomejene zaščite. Konsumenti se nasprotno pritožujejo nad previsokimi cenami, ki niso v nikakem razmerju z njihovim dohodki, z njihovim zaslužkom.

Vsi zahtevajo zaščito: kapital, podjetnik in delavec...

Zaščiti kapital; s tem udariš podjetnika in delavca. Zaščiti podjetnika; s tem prizadeneš škodo delavcu in kapitalistu. Zaščiti delavca, da zopet udariš kapitalista in podjetnika?

Gospodarska vojna besni v znamenju vseobčega egoizma med posameznimi

gospodarskimi in socialnimi skupinami, med poedinimi državami, med njihovimi bleki, med poedinimi deli sveta. Mednarodni značaj gospodarske vojne je prisilil države, da si prisvojijo večji vpliv na privatno gospodarstvo v lastnih ozemljih, da skušajo z raznimi ukrepi zajeziti tuji naval in obvarovati vsaj v lastnih mejah poedine gospodarske panoge še hujše škode.

Ti ukrepi pa, kakor so storjeni mnogokrat v dobri veri niso vedno koristni, zlasti tam ne, kjer se niso izvršili ob sodelovanju vseh prizadetih skupin. Zaščiti enega — udariš sto drugih...

In nobena gospodarska panoga se noče zavedati dejstva, da s pretiranimi zahtevami po zaščiti z nenasitno željo po nezmanjšanem dobičku žaga vejo, na kateri stoji. Še vedno je premalo znakov in dokazov, da je moderna doba zavrgla zastarela gospodarska načela. Svarilni glasovi razsodnih ekonomov ostajajo klic vpijočega v puščavi.

V sredi kaotične borbe vseobčega egoizma stoji trgovec, vršeč službo posredovalca med producentom in konsumentom. Od blaginje konsumentov, od kupne moči mas je odvisna njegova eksistenca. On najbolj ve, kako globoko je padla kupna moč večine. In množiči se konkurzi najbolj solidnih trgovskih podjetij pričajo, da je v vrstah najbolj prizadetih ravno trgovski stan. Primerjava izkupila z onim iz prejšnjih časov spravlja danes trgovca v obup. Boriti pa se ima tudi z naraščajočo potrebo svojih odjemalcev po blagovnem kreditu, na drugi strani pa mu grozi banka z odpovedjo kredita, in dobavitelj zahteva takojšnje plačilo.

Ravno ta težka doba zahteva od trgovca trdnosti živcev, vztrajnejšega dela, predvsem pa veliko več zanimanja za svoje lastne stanovske probleme, ne izpuščajoč pri tem dejstva, da obstoji nujna in nepremostljiva povezanost skupnosti interesov vseh gospodarskih in socialnih plasti.

Trgovcu, kot nepristranskemu posredovalcu, kot vezjo med producentom in konsumentom ne sme in ne more biti vseeno, kako se rešujejo, zamotana in neizogibno povezana gospodarska vprašanja. Zato mora biti stalno informiran

o poteku gospodarskih dogodkov doma in v tujini.

Bodisi kakorkoli, priznati moramo, da se velika večina naših trgovcev premalo zanima za splošna gospodarska vprašanja, izredno malo pa se soudeležuje pri njihovih razrešitvah. Moderna doba zahteva od sodobnega trgovca tudi to, kajti vpliv države na interne gospodarske zadeve raste. Če se bodo taka vprašanja reševala brez njegovega zanimanja, brez njegovega sodelovanja, se bodo rešila njemu samemu v škodo.

Ne samo to: ne opazamo samo pomanjkanje zanimanja med trgovskimi krogi za sodelovanje pri reševanju gospodarskih vprašanj, celo za sodelovanje pri lastnih stanovskih zadevah je zanimanje med trgovci premajhno, ponekod ga sploh ni. Največkrat je vzrok te brezbriznosti v domnevi, da se bo opravilo prav in dobro brez njegovega sodelovanja; saj je dovolj drugih, in vsi imamo ene in iste potrebe in zahteve.

Ne eno, ne drugo ni res! Iste misli kakor vi je tudi vaš stanovski tovariš; tudi on se zanaša na drugega, morda ravno na vas. In končno: dva sta vendarle več kot eden. — Glede skupnosti koristi pa je znano, da obstoje že pri eni in isti trgovski stroki, celo v enem in istem kraju razlike, dasiravno le v čezjih in lokalnih zadevah. Razlika interesov pa se po posameznih trgovskih panogah vedno bolj veča. Tudi tukaj bodo odločitve brez vašega zanimanja in sodelovanja padle vam v škodo.

Naj omenimo pri tej priliki samo aktualno vprašanje glede ureditve lesnega izvoza. Ta odločitev bo padla na skraj gotovo škodo mnogih, da, velike večine lesnih trgovcev — tedaj v eni in isti stroki —, a se še danes večina zanaša na druge. Bodo pač vprašanje rešili brez njih in — seveda — proti njim.

Poročila o občnih zborih naših gremijev dokazujejo, da je zanimanje za skupno stvar med trgovci prav majhno. Z redkimi izjemami so celo občni zbori teh važnih ustanov za slehernega trgovca zelo pičlo obiskani. Slično se rešujejo tudi druga vprašanja v trgovskih stanovskih organizacijah brez vsakega

interesa večine, prav kakor bi ne šlo za njihove lastne koristi.

V primerjavi z interesom, s katerim spremljajo delovanje svojih stanovskih organizacij druge gospodarske skupine, se moramo malobrižnosti med trgovci čuditi.

Ali naj pripisujemo ta pojav tudi krizi in z njo rastočemu malodušju med trgovci?

Ravno sedanji težki časi ne smejo najti trgovca prekrižanih rok, pričakujočega, kaj bo ukrenila usoda sama. Sodobnost zahteva od trgovca poleg poživiljenega zanimanja za vse gospodarske dogodke in načrte tudi njegovo so-

delovanje pri teh. Najozje in najintenzivnejše sodelovanje pa je potrebno pri lastnih stanovskih organizacijah in ustanovah, katerih delo spremljajte posebno sedaj v času velikih reorganizacij z vso pazljivostjo; zvonjenje po toči je prepozno.

To številko smo izjemoma poslali še nekaterim naročnikom, ki navzlic posebnemu pismenemu opominu še niso poravnali zaostale naročnine.

Ne odlašajte: odloženo je pozabljeno, in posledice so vaša škoda!

Uprava.

Nakupovalne knjižice.

V letošnji 39. številki smo priobčili daljši članek »Na knjižico«, v katerem razpravljamo podrobno o poslovanju pri kupčijah na perijodično plačilo pri detajlnih trgovcih.

Zaradi enotne ureditve nakupovalnih knjižic sta ljubljanska Zbornica TOI in Zveza trgovskih gremijev uvedli pismeno anketo.

Beograjska trgovska zbornica je že izročila prometu enotne kreditne knjižice, v katerih so na naslovnih straneh tiskani pogoji, po katerih se vrši trgovsko poslovanje pri kupčijah na perijodični kredit. Ti pogoji predstavljajo pogodbo med trgovcem in odjemalcem ter jih tudi obe stranki podpišeta.

Strokovni listi prinašajo besedilo teh pogojev, ki slove:

Trgovina (navedba celotne tvrdke) kreditira odjemalcu (naslov odjemalca) blago na sledeči način in pod sledečimi pogoji:

1. Blago se daje po računu na knjižico, v kateri so natisnjeni ti pogoji. Vsaka knjižica ima svojo serijo in številko ter dvojno numerirane liste. Na vsakem listu je redna št. lista, poleg serije in številke knjižice. Prodajalec lahko odtisne na vsak list s štampiljko svoje ime.

2. Knjižica mora biti opremljena z originalnimi podpisi kupca in prodaj-

jalca, kateri podpisi služijo obenem kot dokaz pristanka na te pogoje.

3. Originalno knjižico mora imeti pri sebi kupec ter jo mora prinesiti v trgovino, ko blago kupuje.

4. Prodano blago se vnese v knjižico po količini in vrednosti ter se pristavi datum, ko je bilo to storjeno.

5. Blago se izroči v trgovini vsakomur, ki knjižico predloži, pa naj bo to član družine ali služinčad onega, na katerega ime se knjižica glasi, ter se bo pri tem smatralo, kakor da je blago vzel osebno oni, ki je lastnik knjižice.

6. Od vsakega računa prodanega blaga bo prodajalec odtrgal iz knjižice duplikat lista ter ga bo shranil pri sebi kot dokaz za dano blago in terjatev.

7. Dano blago je treba plačati mesečno ali tedensko. V slučaju mesečnega plačevanja je treba to izvršiti med 1. pa najdalje do (3.) v mesecu za pretekli mesec. Če se kreditira tedensko, je obvezno plačilo najdalje do (srede) za pretekli teden.

8. V primeru kakršnegakoli spora med prodajalcem in kupcem radi tega kreditiranja bo sodilo pristojno izvoljeno razsodišče Trgovske zbornice v Beogradu.

9. V primeru spora je toženi dolžnik dolžan predložiti razsodišču na vpogled originalno knjižico. Če bi tega iz kateregakoli razloga ne hotel storiti, bo

razsodišče odločilo na podlagi listkov, ki jih bo predložil prodajalec.

Kakor razvidno iz točke 1. je knjižica izdelana po pravilu kopirnih knjižic ter vsaka stran zase predstavlja svoj račun, na katerega se prenese radi hitrejšega pregleda saldo iz prejšnjega računa in odbijejo eventualne akontacije, da je na vsaki strani razvidno takratno stanje odjemalčevega dolga.

Priporočljivo bi bilo vsled tega, da bi nakupovalna knjižica imela dva denarna stolpca, in sicer: prvega — zbirnega, v katerega bi se vpisovale vrednosti poedinih vpisanih predmetov odnosno količin blaga, ter se sumarično (v skupni vrednosti vsakega posameznega kupčijskega slučaja) vnesle v zadnji (drugi) denarni stolpec, kjer bi se sproti seštevale in prenašale vsote na nov list.

V smislu točke 3. hrani knjižico odjemalec ter jo prinese ob vsakokratnem nakupovanju seboj v trgovino. Vsled tega bi bilo potrebno, da se tudi prve, pogodbo in podpise vsebujoče strani kopirajo s podpisni vred, ker sicer v slučaju spora trgovec nima ničesar v rokah, kajti pogodbo s podpisni vred nosi samo odjemalec v svoji knjižici. Trgovcem pa je iz prakse znano, da take knjižice odjemalci lahko izgube ali kam založijo, kar se posebno rado primeri pri nekaterih, zlasti v slučaju sodnega spora. Kopija pogodbe naj bi bila ohranjena pri trgovcu.

Točka 6. določa, da ostane kopija vsakokratnega računa (drugi list iz nakupovalne knjižice) pri trgovcu kot priloga za vpis obremenitve odjemalčevega računa, kar je trojno praktično: 1. prodajalcu ni treba sestavljati posebnega računa, 2. kopija je vsekakor boljši dokaz za primer kakerega spora, ker se zamore njena pristnost v primerjavi z odjemalsko knjižico vedno dokazati — in 3. je taka kopija, na kateri je v drugi denarni koloni izveden prenos ostanka dolga, kakor tudi stanje dolga stranke po zadnji kupčiji, velikega kontrolnega pomena za obe strani.

Seveda bi morale biti take knjižice primeroma debele, ker bi se sicer pre-

hitro popisale. Pogodba naj bi veljala za eno in isto strančo tudi za vse naslednje izdane knjižice, da tozadavnega teksta ne bi bilo treba vsakokrat ob izdaji nove (nadaljevalne) knjižice zopet izpolnjevati in podpisovati. Namesto izpolnitve naj bi se ob vsakokratni novi izdaji zabeležil na naslovno stran datum podpisa prvotne pogodbe, novizdana knjižica pa naj bi se označila s št. 2, 3 itd. Tudi prenos salda iz stare knjižice bi se moral zabeležiti na prvem listu v drugem denarnem stolpcu.

Glede podpisa pogodbe naj pripomnimo ponovno, da je v interesu trgovca potrebno pri zakoncih, zlasti pri nameščencih, pa tudi pri drugih zahtevati podpis obeh zakonskih polovic.

Priporočljivo bi bilo, da izda enotne knjižice za celo svoje področje Zveza trgovskih gremijev, ker bi bila ob veliki nakladi nabava takih knjižic mnogo cenejša ter bi omogočila njih uvedbo tudi tistim trgovcem, kateri bi vsled manjšega prometa ne mogli nakupovalnih knjižic sami založiti.

Prejeli smo več dopisov, v katerih naši naročniki obžalujejo, da smo se oddčili za preureditev lista še pred zaključkom leta. Zahvaljujemo se jim za zanimanje, s katerim so spremljali naše delo, kakor tudi za njih priznanje, ki nam potrjuje, da so bila naša dosedanja pota prava in koristna. To nam bo tudi v bodoče v bodrilo.

Glede preureditve lista pa sledeče:

Ideja za razširjenje lista in spremeni-
nitev imena, ki je res zvenelo nekam
čudno, je že stara ter smo o tem v li-
stu že večkrat govorili.

Ne gre tedaj za kak nov list, temveč
le za izpremembo imena, poleg tega
pa — kar je glavno — za razširjenje
in izpolnitve lista, da bomo našim
naročnikom v stanju za isto naročnino
nuditi se mnogo več. Vodstvo, lastni-
stvo in uredništvo trgovskega dela li-
sta ostane isto kot doslej, tedaj tudi
tendence lista, ki bo slejko prej zastop-
pal koristi malega in srednjega trgo-
ca brez vsakega ozira na levo ali desno!

Urednik.

Dokazilna moč kartotečnega knjigovodstva.

Ker predpisuje trgovinski zakon, da mora vsak trgovec voditi trgovske knjige, vezane in označene s stranmi ali listi, prevezane še posebej z zapечатeno vrstico (parafirane), je novosadsko bančno združenje naslovilo na apelacijsko sodišče v Novem Sadu posebno vlogo, v kateri vprašuje, kaj je z dokazilno močjo kartotečnega knjigovodstva.

Zakon namreč daje pravilno vojevnim trgovskim knjigam (tedaj v vezani obliki in parafiranim) dokazilno moč v slučaju sodnih sporov, katero je treba le v izjemnih slučajih potrditi še s prisego. Kartotečno knjigovodstvo pa, ki se v velikih, modernih podjetjih vedno bolj uvaja, pravzaprav ne odgovarja predpisom zakona glede vodstva trgovskih knjig, ker je moderno kartotečno knjigovodstvo urejeno na posameznih, nevezanih listih, vsled česar je stalno v nevarnosti tudi dokazilna moč takega knjigovodstva.

Udruženje se sklicuje tudi na naredbo finančnega ministra od 26. februarja 1930 s katero se pojasnjuje, kako je potreba postopati pri kolekovanju kartotečnega knjigovodstva. Pri knjigovodstvu, ki se vodi v vezanih knjigah, se taksa v obliki kolekov nalepi na prvo stran knjige o priliki parafiranja pri davčnem uradu in tam uniči. Za kartotečno knjigovodstvo pa predpisuje omenjena naredba

oziroma pojasnilo, da mora trgovec, kadar predloži kartoteko v kolekovanje, plačati takso za vse predložene kartotečne liste skupaj v obliki kolekov na prošnji za kolekovanje istih. Na prošnji se koleki uničijo, in ostane ta pri davčnem uradu; stranki pa se izda o plačani taksi potrdilo za skupni znesek z označbo števila predloženih kartotečnih listov. Poleg tega pa mora davčni urad vsak kartotečni list opremiti z žigom: »Taksa po točki 167 plačana pod št. . . ., dne . . .«.

Ta žig tedaj nadomešča koleke na vsaki poedini kartoeki. Iz tega bi se upravičeno sklepalo, da je kartotečno knjigovodstvo kot po zakonu predpisano pri nas priznано.

Drugo pa je glede dokazilne moči takega knjigovodstva, ker stavi stari zakon kot pogoj, da so knjige vezane, parafirane, kolekovane in opremljene s tekočimi številkami strani oziroma listov, kar je pri kartotečnem knjigovodstvu nemogoče.

Ker se kartotečno knjigovodstvo vedno bolj uvaja tudi že v srednje in celo manjše obrate, pričakuje trgovski svet z zanimanjem razrešitve tega vprašanja.

Novi trgovinski zakon bo moral gotovo upoštevati tudi moderne knjigovodske principe in določiti, kdaj in v kolikoli pristoji kartotečnemu knjigovodstvu dokazilna moč.

Dolžnosti davkoplačevalcev v zadnjem četrletju.

Davčna uprava za mesto Ljubljana je izdala davkoplačevalcem v svojem okolišu sledeče opozorilo glede njihovih dolžnosti v zadnjem četrletju: (Ker se tudi dolžnosti podeželskih davkoplačevalcev krijejo s tem pozivom, ga priobčujemo v celoti).

Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leto 1931. morajo davčni zavezanci plačevati te davke po predpisu

iz prejšnjega leta to je iz leta 1930. Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavili prestanek davčne dolžnosti (člen 147 zakon o neposrednih davkih).

V smislu člena 148 pravkar omenjenega zakona o neposrednih davkih in njega pravilnika, je 1. oktobra 1931 dospel v plačilo četrti obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbeneega davka, pavšalnega davka na poslovni promet in vojnico. Vsi ti že v plačilo dospelni četrletni dav-

ki se morajo plačati najkasneje do 15. novembra 1931. Kdor bi do tega dne ne plačal zapadlega obroka, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6 odstotne zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno.

Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih, najkasneje dne 15. avgusta 1931 in dne 1. novembra 1931, sicer se bodo istotako zaračunale 6 odstotne zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale.

Splošni 1 odstotni davek na poslovní promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravljenega prometa, dospe in se mora plačati za III. četrtletje 1931 najkasneje do 30. oktobra 1931.

Obvezanci skupnega davka na poslovní promet, ki so se izjavili, da bodo plačevali ta davek po vplačilih v gotovini in menicah, morajo tudi izvršiti plačilo davka po tarifi najpozneje čez 20 dni po preteku vsakega meseca, oni pa, ki so se izjavili za plačilo davka po napravljenih računih, morajo davek vplačati najpozneje čez 50 dni po preteku vsakega meseca.

Davek na rente, ki se pobira v smi-

slu čl. 7 zakona o neposrednih davkih posredno po dolžniku, se mora plačati v 45 dneh po poteku vsakega polletja, tedaj za I. polletje do vštete 14. avgusta 1931.

Uslužbenski davek, kakor tudi davek na samce, ki so ga pobirali službodajalci in sicer:

1. državne in samoupravne institucije.

2. družbe, ki polagajo javne račune in ki so vsled tega načelno zavezane družbenemu davku in sicer v obeh primerih brez ozira na število zaposlencev in

3. ostali delodajalci, če zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlencev, morajo odpremiti davčni upravi najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa plačujejo ta davek potom davčnih znamk na vse zaslužke in sicer s tem, da nalepijo te znamke ob vsakokratnem izplačilnem roku v knjižici za uslužbenski davek na zato določenem mestu in znamke uničijo.

Davek na samce pa morajo tudi vsi ostali delodajalci odpremiti davčni upravi brez izjeme v gotovini in sicer najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Novi pravilnik za promet z devizami in valutami.

Vsled nejasnega finančnega položaja v inozemstvu ki ga skušajo razni spekulant izrabiti v svoje dobičkarske namene, je finančni minister izdal dne 8. t. m. nov pravilnik za promet z devizami in valutami, da se s tem dinar zaščiti pred spekulativnimi nameni tujih elementov.

S trgovine z devizami in valutami se smejo baviti samo od Narodne banke pooblašeni denarni zavodi in menjalnice ter mora iti ves promet z inozemstvom preko domačih borz.

Trgovci, ki uvažajo blago iz inozemstva, morajo zopet **izstaviti pismeno obveščilo** pri nakupu valut, v kateri se zavešajo da bodo najkasneje tekom vsakega meseca uvozili za nanašajočo se vredno blago v državo. Kadar je blago

že uvoženo, se ima nakup deviz in valut zopet **opravdati** z originalno fakturo in carinsko deklaracijo.

Če je izvoznik obenem tudi uvoznik, sme proti predhodnemu dovoljenju od strani Narodne banke porabiti del prejetih deviz za izvoženo blago za pokritje plačila za uvoženo blago. Tako uvoženo blago pa mora navzlic temu opravdati s fakturo in deklaracijo.

Pri potovanjih v inozemstvo smejo pooblašeni denarni zavodi izročiti našim državljanom in inozemcem za do 10.000 Din tujih valut proti predložitvi potnega lista in morajo to prodajo na potnem listu zabeležiti. Poleg teh, kupljenih valut sme potnik vzeti sboj v inozemstvo še 3000 Din v naši valuti.

Izvozniki se morajo pri vsakem izvo-

zu, katerega vrednost presega znesek 5000 Din, pismeno obvezati, da bodo vse, za izvozeno blago prejete devize prenesli najkasneje v roku treh mesecev v državo. Po potrebi se lahko ta rok podaljša.

Narodna banka ima pravico do odkupa polovice vseh izvoznih deviz.

Daljni paragrafi določajo sledeče:

§ 8. Inozemci imajo terjatve v domači valuti (dinarjih) s katerimi lahko svobodno razpolagajo v vsako svrhu, samo pri pooblaščenih denarnih zavodih, in to samo pod naslednjimi pogoji: a) ako je terjatev nastala z vplačilom dinarskih zneskov za nakup blaga v smislu čl. 3 tega pravilnika; b) ako je terjatev nastala na podlagi prodaje deviz in valut Narodni banki; c) ako je terjatev nastala od vnovčenja kuponov in amortizacije obveznic državnih posojil in od vnočenja kuponov od delnic domačih denarnih zavodov in podjetij, pri čemer mora domač denarni zavod jamčiti, da so kuponi zares last inozemcev.

§ 9. Pošiljanje efektivnih dinarskih zneskov iz inozemstva se lahko vrši samo preko Narodne banke in njenih podružnic. Terjatve v dinarjih, ki nastanejo s tem pošiljanjem, se prav tako lahko uporabijo v vsako svrhu z odobrenjem Narodne banke.

§ 10. Terjatve inozemcev v dinarjih, ki niso našteje v čl. 9., se lahko uporabijo izključno samo za plačila v državi in samo tedaj, kadar se rednim potom opravdajo.

§ 11. Zadolžitve v inozemstvu v tuji valuti ali v dinarjih od strani denarnih zavodov, zasebnih firm ali zasebnikov, morajo biti prehodno prijavljene ministrstvu financ, da se na osnovi teh prijav pozneje lahko kupijo devize za povračilo prejšnjih zadolžnic.

§ 12. Prodajo dinarjev v inozemstvo lahko vrši samo Narodna banka.

§ 13. Dajanje kreditov v dinarjih inozemskim tverdkam, podjetjem in osebam se lahko vrši samo z odobrenjem Narodne banke.

§ 14. Devize, ki izvirajo od inozemskih prodajnih nalogov v cilju ustvarjanja svobodnih dinarskih terjatev in devize, ki izvirajo od posojil v inozem-

stvu se imajo v celoti ponuditi Narodni banki na odkup.

§ 15. Dovoljen je nakazniški promet in promet z denarnimi pismi z inozemstvom do vrednosti 3000 Din v tuji ali domači valuti.

§ 16. Vsi denarni zavodi in menjalnice za valute ter borze v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, so dolžne, da vodijo posebno evidenco o vseh nakupih in prodajah deviz in valut in da podatke o tem dostavljajo Narodni banki.

§ 17. Izvoz vrednostnih papirjev je dovoljen samo, če so ti kupljeni s svobodnimi dinarji.

§ 19. predvideva kazni po tem pravilniku, ki jih izreka finančno ministrstvo. Pritožbe so dopustne na Državni svet.

§ 20. Vsa dosedaj izdana pooblastila za trgovanje z devizami od finančnega ministrstva veljajo do 31. oktobra. Po tem roku veljajo samo pooblastila, ki jih izda Narodna banka v smislu določb tega pravilnika.

§ 21. Vsa tolmačenja o določbah tega pravilnika izdaja finančno ministrstvo.

Kolinska

TVORNICA

KAVIČARSKA

Okusna in zdrava

je

KOLINSKA KAVA

Gospodarske beležke.

Podpiranje domače produkcije.

Gospodarski egoizem je pri vseh sedih, pa tudi v oddaljenem inozemstvu močno razvit ter uživa vsepovsod državno podporo. Tako je bil na Angleškem leta 1926 ustanovljen »Empire Marketing Board«, ki ob visokih državnih subvencijah vrši izdatno propagando za potrošnjo domačih produktov. Slične institucije najdemo v vseh evropskih državah. Posebno v Italiji je veliko propagande, da se poveča uporaba domačih proizvodov. Na vsa kem oglu vas pozdravi kričeč lepak z opozorilom: »Preferite prodotti nazionali!« (Dajte prednost domačim proizvodom!)

In pri nas? Razen propagandnega tedna zagrebških trgovcev ne moremo beležiti nikakih uspehov. Narodno-gospodarska zavednost pri nas je še v povojih, pa tudi na merodajnih mestih se stori vse premalo za dvig potrošnje domačih proizvodov.

Opozorilo trgovcem.

Mariborski gremij razglašal:

Dogodili so se slučajji, da so prišle gotove osebe k grosistom s pismenim naročilom kakega odjemalca po blago brez denarja, katerih naročil pa dotični trgovci niso pisali in tudi ne prejeli izdanega blaga, kar se je pa izkazalo šele o priliki opominov. Zato opozarja gremij trgovstvo, da posveča takim naročilnicam vso potrebno pažnjo zlasti še ako ne vsebuje poleg naročnikovega podpisa tudi odtisa štampljke njegove tvrdke.

Omejitev uvoza živine in živalskih produktov v Francijo.

Po kontingentiranju uvoza lesa je francoska vlada na isti bazi omejila tudi uvoz živine, mesa, konzerv in masla, ki je zadnja leta močno naraščal. Po kontingentiranju je tudi naš izvoz živine močno prizadet, ker bi ne mogli letos v Francijo nič več izvažati. Prepoved uvoza stopi v veljavo 1. novembra. Naša vlada je zaprosila, naj bi se nam določeni kontingent povišal.

Vpliv funta na našo trgovino.

Padec funta bo imel posledice tudi za našo zunanjo trgovino. Naši izvozniki bodo trpeli škodo, ker so skoraj vse kupčije sklenili v angleških funtih, računajoč z njimi kot s sigurnejšo valuto.

Izgubo bodo imeli predvsem lesni izvozniki, ki so izvozili za približno 37 milijonov Din gradbenega lesa, dalje za nad 14 milij. Din hrastovega ekstrakta. Tudi drugi izvozniki so prizadeti, ker smo izvozili v Anglijo za 8 milij. Din perutnine, za 17 milij. Din kalcijevega karbida, za 4 milij. Din salonita itd.

Na uvozno trgovino bo vplival padec manj, dasiravno je uvoz iz Anglije k nam večji kot naš izvoz tja. Uvažamo največ volno, volnene in bombaževe tkanine ter ostalo tekstilno blago, kakor tudi razne stroje. Pri tem uvoznem blagu je pričakovati majhne pocenitve.

Skupni davek na vino za predelavo.

Finančno ministrstvo je na mnoga vprašanja glede skupnega davka na tisto vino, ki se predela v žganje, odredilo, da je skupnega davka na vino prosto samo tisto vino, ki ga osebe, katere imajo lastna shranišča za vino, same predelajo v lastnih žganjarnah za lasten račun. Skupni davek se plača v tem primeru le od žganja obenem z državno trošarino.

Tisto vino pa, ki je oddano iz svobodnega prometa ali prodano iz shranišča drugi osebi, četudi v svrhu predelave v žganje, ni prosto niti državne trošarine, niti skupnega davka. Tedaj mora vsakdo, ki nima lastnega shranišča za vino in lastne žganjekuhe, plačati skupni davek na vino, pa tudi na iz njega izdelano žganje.

Uspeh grozdnega sejma v Sevnici.

Na grozdnem sejmu v Sevnici je bilo po privatnih vesteh prodanega 356 met. stotov grozdja po ceni 2—4 Din, poleg tega pa znašajo še posebna naročila okoli 200 met. stotov. Sejem se je tedaj popolnoma obnesel ter gre organizatorjem vse priznanje.

Prometni davek za podružnice.

Dasiravno je bilo že javljeno, da imajo trgovci za svoje podružnice plačevati davek pri tisti davkariji, v katere okolišu se podružnica nahaja, so vedno iznova nastajala nesporazumljenja med lastniki podružnic in davčnimi uradi, zlasti glede vodstva knjige o opravljenem prometu.

Davčni oddelek finančnega ministrstva je te dni izdal pojasnilo za enotno postopanje, v katerem pojasnjuje, da ni dolžna vsaka podružnica voditi knjige o poslovnem prometu, če to vodi ločeno za vsako podružnico centralno podjetje samo. Centrala pa mora predložiti izkaz o opravljenem prometu pri posameznih podružnicah in plačati prometni davek v tem slučaju vedno pri davkariji, v katere okolišu se podružnica nahaja.

Sadna razstava v Ptujju.

Pretečeno nedeljo je bila v navzočnosti zastopnikov vlade, banovinskih oblasti in raznih domačih gospodarskih predstavnikov svečano otvorjena prva banovinska sadna razstava v Ptujju. Izprehod po razstavišču in ogled prekrasnega sadja priča, da štajersko sadje ne uživa svetojnega slovesa nezasluzeno. Na razstavišču je na prodaj tudi grozdje v majhnih, ličnih košaricah. Obenem se je vršilo zborovanje sadjarjev, na katerem se je ugotovilo, da so izgledi za sadno kupčijo dobri, vsled česar se priporoča sadjarjem in sadnim trgovcem, naj ne silijo prehitro z blagom na trg, zlasti ne s takim, ki lahko stoji, ker se bodo pozneje dosegle višje cene.

Uradovanje kranjskega gremija.

Gremij trgovcev za srez Kranj gre svojim članom tako na roko, da je uvedel za svoje pododbore v Škofji Loki in v Trziču posebne uradne dneve, in sicer v Škofji Loki vsako prvo soboto v mesecu od 8—12 ure v pisarni »Sokolskega doma«, v Trziču pa vsak tretji četrtek v mesecu v posebni sobi gostilni »Ljubelj«. S tem je trgovcem iz obeh krajev in njunih okolic zelo ustrezno.

Sadni sejem v Ljubljani.

Razstavni odbor javlja, da mora biti sadje, ki bo od 25. do 27. t. m. razstavljeno na velesejmišču v Ljubljani, zrelo, skrbno obrano, brez vsakega madeža, ločeno po vrstah in pravilno vloženo v ameriške zaboje, katere dobi vsak udeleženec pri Sadjarskem in vrtarskem društvu v Ljubljani brezplačno, ako se do 12. t. m. priglasi in zaboje naroči. Vsakdo naj v prijavi navede, koliko sadja (koliko zabojev po 20 kg) bo razstavil in koliko takega sadja ima še doma v zalogi. Sadjarji, v vašem interesu je, da se v veliki množini udeležite tega sejma.

Kakovost dolenjskega mošta.

Ugodno vreme je dobro vplivalo na kakovost grozdja ter se je te dni že pričelo s trgatvijo.

Kmetijska šola na Grmu je 7. t. m. napravila ponovno poskusno merjenje vsebine sladkorja in kisline v grozdnem soku, ki je pokazalo, da je sladkor skoraj pri vseh vrstah z izjemo »portugalk«, ki je zgodaj zrela, močno porastel. Merjenje kaže sledečo vsebino sladkorja (v oklepaju je merjenje 12. septembra) in kisline:

vrsta	slad. %/o:	kisl. %/oo:
rizling-silvanec	21 (18·2)	8·3
burgundec-beli	22 (21)	7
burgundec-črni	25 (20·3)	7
najburger	19·2 (18·2)	6·8
rulandec	18·5 (17·2)	8
rdeči traminec	21·5 (19·2)	7
laški rizling	18·5 (15·1)	6·8
portugalka	17·5 (18)	6·8
kraljevina	16·5 (13·3)	6
plavec	16 (14)	6·5
žametna črnina	14·5 (13)	6·8

Novi cenik za osiguranje valute pri izvozu.

V smislu novih predpisov pravilnika o prometu z devizami in valutami je izdal oddelek za državno računovodstvo cenik za zavarovanje valute pri izvozu za mesec oktober. Važnejše postavke tega cenika prinesemo v prihodnji številki. Cenik bo izdan za vsak mesec vnaprej.

Ponarejeni tisočdinarski bankovci.

Ugotovljeno je, da kroži v prometu nekaj izborno ponarejenih tisočdinarskih bankovcev. Zavod za izdelavo novčanice je izdal sledeči opis ponaredbe: V prvi vrsti je na licu bankovca karakteristika falsifikata v rdeči barvi, ki je izdelana v bledejšem tonu, zlasti v emblemu grba in v kroni nad orlom. Ta rdeča barva se večinoma ne krije z risbo v rjavi barvi. Opaža se tudi, da so pičice v črni barvi bolj močne kakor pri pravem bankovcu, zato izgleda glava zmaja bolj črna. Nasprotno pa je rumena barva nekoliko močnejša, zaradi česar dobiva novčanica bolj zelenkasti ton. Tudi na drugi strani se barve ne krijejo povsem. Prav tako so tu črne točke, ki se na originalu komaj vidijo, močnejše kar je opaziti na sliki Ljubljane na levi strani. Slika vodotiska je izdelana mehničnim potom in ne v samem papirju; to se opaža zlasti na licu bankovca, če se lice postavi vodoravno in se posebno gleda proti svetlobi. Vodotisk je namreč izdelan s pritiskom na lice bankovca. Papir, iz katerega je bankovec izdelan, pa je malo bolj poln in žilav.

Trgovce opozarjamo, naj pazijo zlasti pri neznanih osebah ter naj vsak sumljiv slučaj takoj prijavijo najbližnji orožniški postaji.

Padanje zaposlenosti pri nas.

Pri ljubljanskem OUZD je v mesecu septembru število zavarovanega delavstva padlo za 1875 oseb ter znaša 96.884 zavarovancev. Tudi v primerjavi z lanskim septembrom je letos število zaposlenih delavcev za 4779 manjše. Že lani je bilo nazadovanje občutno in brezposelnost znatno povečana. Poleg tega pa je padla tudi mezda zavarovancev za povprečno 38 par dnevno.

Nova steklarina.

Znani hrvatski veleindustrijalec Teslić se je odločil zgraditi v Sisku poleg svoje obstoječe tvornice še moderno steklarino z dvema talilnicama, kjer bo našlo zaposlitev veliko število delavcev. Tvornica prične obratovati že prihodnje leto.

Svetovna žitna letina.

Zadnje izvestje mednarodnega poljedelskega urada v Rimu kaže, da bo letošnja žetev znatno manjša kot lani, dasiravno še niso znani podatki za nekatere države, zlasti za Rusijo, ki je ena največjih pridelovalcev žita.

Vzporejeno z zadnjimi leti se izkazuje sledeči svetovni pridelek (v milijonih met. stotov):

	1931	1930	1929	1928	1927
pšenica	627	657	605	713	664
rž	121	137	138	140	125
ječmen	203	249	248	254	210

Pridelek tedaj ni samo manjši kot lani marveč je tudi znatno pod povprečjem zadnjega petletja pri vseh vrstah žita.

Jugoslavija je med tistimi redkimi državami, ki imajo letos boljšo žetev ter izkazuje v milijonih met. stotov: 23.06 (lani 21.86) pšenice, 2.06 (lani 1.99) rži in 3.71 (lani 4.04) ječmena.

Oteškočenje izvoza živine v Avstrijo.

V zaščito lastne živinoreje je avstrijska vlada predpisala razne omejitve za uvažanje živine, ki niso v skladu z obstoječimi pogodbami.

Naši trgovci z živino posebno težko občutijo prepoved dogona živine po cestah v svrhu nakladanja na avstrijskih železniških postajah na Štajerskem. Potrebno bi bilo, da naša vlada posreduje ker so vsled teh odredb zlasti naši štajerski živinorejci in trgovci z živino občutno prizadeti.

Resolucija beograjskih tekstilnih delavcev.

Ker beograjska tekstilna industrija za trikotažo noče obratovati, je na cesti okoli 1200 tekstilnih delavcev, ki so v nedeljo na dobro obiskanem shodu sestavili resolucijo, v kateri pozivajo lastništvo tvornice naj prične z obratovanjem. V nasprotnem slučaju pa predlagajo, da vzame tovarno v zakup država v svrhu izdelave trikotaže za vojsko.

INDEKS CEN NA DEBELO.

Ekonomski oddelek Narodne banke je izdal indeks cen na debelo za mesec september, ki izkazuje v primerjavi z avgustom zopet močno padanje. Vzporaditev septemberskega indeksa z avgustom daje sledečo sliko

proizvodi	avgust	september
rastlinski	75·7	70·4
živalski	75·6	70·6
industrijski	70·8	72·2
rudninski	75·7	74·2
skupni indeks	73·6	71·6

Močno so padli rastlinski proizvodi (za 5·3 točk), kar je pripisovati razliki med višjo ceno za zgodnje pridelke v avgustu, ki se je seveda v septembru znižala. Resnično nazadovanje je pri živalskih proizvodih, ker so ravno v septembru cene živine zopet močno nazadovale. Tudi rudnine izkazujejo realno porenitev. Neutemeljeno in popolnoma neupravičeno pa je naraščanje indeksa industrijskih izdelkov, ki je porastel za 1·4 točke, dasiravno so se istočasno pocenile vse sirovine poleg tega pa beleži statistika tudi nazadovanje plač. Če tudi

gre le za podražitev nekaterih industrijskih predmetov, je dviganje cen popolnoma neupravičeno ter je to stanje možno le vsled prevelike zaščite tiste industrije, ki združena v kartelih zasleduje samo cilj povečanja lastnega dobička.

Tudi primerjava indeksa z zadnjimi leti dokazuje, da so razen industrijskih predmetov šle vse sirovine močnejše nazdol. V letih 1928—1931 kažejo indeksne številke v septembru sledeče stanje:

proizvodi:	1928	1929	1930	1931
rastlinski	132	102·9	78	70·4
živalski	117·1	107·2	95·6	70·6
industrijski	96	90·2	78·2	72·2
skupni	107·2	96·2	82·8	71·6

Tekom zadnjih štirih let so padli rastlinski proizvodi za 61·6 točke, živalski za 46·5 točke, industrijski pa le za 23·8 točke. Posebno neutemeljeno je naraščanje cen industrijskega indeksa vsled tega, ker so se tekom tega časa pocenile vse sirovine, pa tudi produkcijski stroški.

Po širnem svetu.

Madžarska odpove pogodbo Avstriji.

Ker navzlic obstoječi pogodbi Avstrija vedno iznova uvaja poostrene mere za zaščito domačega kmetijstva, je ogrožen od dneva do dneva vedno bolj madžarski, pa tudi naš izvoz kmetijskih pridelkov in živine.

Na Madžarskem je med gospodarskimi krogi vstal močan pokret proti temu postopanju, in vse kaže, da pride že v bližnjih dneh do odpovedi trgovinske pogodbe, od katere nima sedaj Madžarska nobenih koristi.

Nakazila iz Avstrije omejena

Vsled valutnih špekulacij in vsled ogroženega položaja šilinga je avstrijska vlada izdala dne 7. t. m. prepoved vsakega nakazila v inozemstvo. Dne 9. t. m. pa se je naredba omilila v toliko, da se dovolijo nakazila v inozemstvo do višine 500 šilingov.

Visoke plače nemških direktorjev.

Težkega položaja nemške industrije ni povzročila samo sedanja kriza, v veliki meri so pripomogle ogromne plače, ki so jih prejemale in jih še danes prejema direktorji raznih industrijskih podjetij. Letne plače nekaterih izmed teh gospodov znašajo v markah: pri »Siemensu« 800.000, »Hamburg-Amerika« 600.000, »IWAG« 575.000, »I. G. Farben« 500.000, »Ruhr Montan« 400.000, »Deutsche Bank« 350.000 itd. Veliko število pa je »slabjše« plačarjih ki prejema letno »samo« okoli 200.000 mark.

Kava za premog.

Brazilska vlada je z Nemčijo sklenila pogodbo za nabavo enega milijona ton nemškega premoga. V zameno se uvozi v Nemčijo vrednosti odgovarjajoča množina kave iz Brazilije.

Anglija.

Zadnji dogodki na gospodarskem in finančnem polju niso šli mimo angleškega naroda brez večjih vtisov, kakor se je pričakovalo, računajoč na državljansko disciplino in prirojeno hladnokrvnost Angležev. Vlada sama ni bila kos rešitvi težkega položaja, vsled česar je demisionirala in stoji danes Anglija v znamenju nove politične borbe. Navzlic vsem zagotovilom, da se cene v nadrobni trgovini ne bodo zvišale, je prišlo do podražitev, kar je izzvalo v več krajih celo težke nemire, povsod pa ostre proteste. Posebno nevarne so bile demonstracije brezposelnih, katerim so skrčili podporo. Vsled znižanja plač se opaža tudi poostreno mezdno gibanje.

Brezposelnost tudi v Franciji.

Dočim se je do začetka letošnjega leta Francija uspešno otresala brezposelnosti in je celo mnogo tisoč inozemcev našlo zaposlitev v njenih mejah, je letos ta nadloga občutno prodrla tudi na njeno ozemlje. Po izjavi socijalističnega voditelja Bluma znaša danes število popolnoma brezposelnih okoli 650 tisoč, le deloma zaposlenih pa je okoli dva milijona oseb.

Francija bo uvozila 150.000 vagonov pšenice.

Zaključni podatki francoske žetve izkazujejo 70 milijonov stotov pridelka, kar je za 5 milijonov stotov manj kot lani. Vsled zmanjšane pridelke tudi uvoz pšenice v Francijo letos za kakih 50.000 vagonov večji ter bo znašal okoli 150.000 vagonov.

Nazadovanje v ameriški avtomobilni industriji.

Splošna kriza je prizadela ameriški avtomobilni industriji težak udarec. Dočim je znašala lani do konca septembra produkcija 3.050.000 avtomobilov, je bilo letos v istem času izdelanih le 2.240.000 komadov.

Tudi Čehoslovaška se brani uvoza.

Razne gospodarske komisije v čehosloveskem trgovinskem ministruv se bavijo z načrti za uvedbo prepovedi uvoza nekaterih vrst blaga, zlasti onih, ki niso vezane na kako trgovinsko pogodbo.

Daljša zvišanja diskonta.

Francoska državna banka je zvišala diskontno mero od 2 na 2,5%.

Ameriška Federal Reserve Bank je zvišala diskont od 2,5 na 3%.

Podaljšanje in razširjenje reške svobodne cone.

Na prošnjo reških gospodarskih trgov je italijanska vlada odredila, da se koncesije za reško svobodno cono, ki so bile veljavne le do konca tek. leta, podaljšajo za nedoločen čas. Načrtoma se ima k tej coni priključiti še cela liburnijska obala, obsegajoča zlasti vsa bližnja obmorska letovišča, kar je posebno važno radi pozitivne tujskega prometa.

Čehoslovaška madžarska trgovinska pogodba.

Dne 9. t. m. so bila v Budimpešti ugodno zaključena trgovinska pogajanja ter je pričakovati podpisa pogodbe že tekom tega tedna.

Tržna poročila.

Izvozna carina na volno ukinjena.

Resoluciji ovčarjev o priliki zadnjega zagrebškega velesejma je naša vlada ustregla ter prinašajo »Službene novice« naredbo, s katero je izvozna carina na volno v bodoče ukinjena.

Živina.

Tekom tedna so se v glavnem obdržale stare cene. Razlike so nastale le na tistih tržiščih, ki so bila trenutno preplavljena z velikimi ponudbami, kar je povzročilo padec cen.

Slive in grozdje na dunajskem trgu.

Pretečeni teden so cene sliv in grozdja na dunajskem trgu, pa tudi v Pragi močno padle, vsled česar so naši izvozniki utrpeli velike izgube. Zlasti poučen je slučaj iz okolice Jagodine, kjer je trgovec prvotno kupoval slive po 1:40 do 1:60 Din za kg, a sta mu dva domačina visoko navila cene. Trgovec je enostavno prodal kupljeno blago domačinom ter odšel. Ta dva pa sta odpeljala dva vazona sliv na Dunaj, in »dobiček« je znašal nad 20.000 Din — izgube.

Kovine.

Značilno za tržišče kovin je dejstvo, da je na londonski borzi kotacija kovin navzlic padcu funta zabeležila nadaljnjo, precej občutno pocenitev. Ne gre tedaj pri kovinah za kako pocenitev, ki bi bila posledica padca funta, temveč za čisto regularno nazadovanje cen, ki je v resnici še veliko večje kot pričajo naslednji podatki, kajti cena je vsled padanja valute nazadovala še v veliko večji meri.

Londonska kovinska borza beleži sledeče cene v funtih za tono (v oklepaju cene pred 14 dnevi):

baker	33.62	(35.5)
cin	128.50	(132.5)
svinec	12.75	(13.85)
cink	12.85	(13.85)

Pripomniti pa moramo, da so bile pretečeni mesec vsled špekulacij cene v znatnem naraščanju.

ZA SVOBODNO PRIDELAVO TOBAKA.

Zadnji kongres pravnikov v Skoplju se je bavil tudi z vprašanjem tobačnega monopola iz stališča državnih financ in narodnega gospodarstva.

Pri nas je nedvomno dana možnost povečanja pridelave dobrih vrst tobaka, kakor so na drugi strani dani tudi pogoji za izvoz domače nadprodukcije. Kongres pravnikov se je zavzel za to, da se tobačni monopol omeji samo na tobak za domačo predelavo in potrošnjo, sajenje in izvoz tobaka pa naj bi bil prost, kakor je to v drugih državah; ki pridelujejo tobak v veliko večjih množinah kot mi.

Vsled monopolskih omejevanj je v

Žito.

Na domačem žitnem tržišču so cene neizpremenjene.

Orehi.

Bosanski orehi se nudijo po 4:50 do 4:70 Din franko meja Maribor.

Suhe slive cenejše.

Vsled poslabšanih izvoznih pogojev so cene za suhe slive v Valjevu padle od 380 na 360 Din za 100 kg.

Znižanje cene čilskega solitra.

Čilski trust solitra je znižal ceno solitra od 41 na 36 dolarjev za tono do 30. junija 1932. Ta pocenitev bo prišla skoraj do izraza tudi na našem tržišču.

Ameriško tržišče.

Ameriške blagovne borze beležijo sledeče notacije (v oklepaju so cene pred tednom):

Žito se je na čikaški borzi po nazadovanju v pretečenem tednu okrepilo ter notira v centimih: pšenica je šla znatno navzgor (od 45:50) na 48:25 za bušel (27:21 kg). Ostala žita notirajo za bušel (25:40 kg): oves se je okrepil (od 21:50) na 22; rž je porastla za en centim na 33:50; koroza notira neizpremenjeno 35.

Bombaž se je po zadnjem padcu začasno uvrstil ter notira v Newyorku 5:56 centima (nasproti 5:50 pred tednom) za libro (0:49 kg).

naši državi pridelovanje tobaka, pa tudi njegov izvoz podvržen velikim razlikam, kar posebno jasno prikazuje naslednja primerjava pridelka in izvoza tobaka v kilogramih tekem zadnjih let:

leta	pridelek	izvoz
1924	33.669.734	510.102
1925	9.293.531	1.361.000
1926	14.821.000	4.334.816
1927	6.885.797	1.479.810
1928	6.687.312	2.800.697
1929	15.429.871	3.750.904

Ker je dana možnost izvoza, bi si ravnoma naši pasivni kraji s svobodno gojitvijo in izvozno trgovino tobaka po mnenju kongresa znatno opomogli.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	—	215—
1 ameriški dolar	56·50	56—
1 avstrijski šiling	7·95	—
1 belga	7·88	7·84
1 bolgarski lev	—409	—
1 madjarski pengö	9·87	10—
1 češkoslovaška krona	1·675	1·66
1 francoski frank	2·22	2·21
1 italijanska lira	2·82	2·87
1 romunski lej	—337	—
1 španska peseta	5·14	5·10
1 danska krona	15·11	15·05
1 švicarski frank	11·04	11—
1 hol. goldinar	22·85	22·80
1 turška lira, papir	26·80	—
1 zlati frank	11·04	11·04
1 brazilski milreis	5·25	—
1 kanadski dolar	56·30	56·10
1 norveška krona	15·11	15·05
1 albanski frank	10·81	10·80
1 argentinski pezos	14·40	—
1 švedska krona	15·13	15·08
1 poljski zlot	6·33	6·30

Dinar je mednarodno čvrst. Tekom tedna je funt pričetkom nadaljeval padanje, pozneje se je izboljšal in končno ustalil na stari višini. Položaj je še vedno nejasen ter so v mnogih evropskih državah borze še vedno zaprte.

**Ali ste poravnali naročnino?
Pridobivajte nove naročnike!**

Lesno tržišče.

Cenik za zavarovanje valute pri izvozu lesa.

Do konca tekočega meseca je v veljavi sledeči cenik za zavarovanje valute pri izvozu lesa: **drva** 13—18 Din za 100 kg; **oglje** 70 Din, ogljeni odpadki in prah 10 Din za 100 kg; **rezana jelovina** 525 Din za m³; **tesana jelovina** 300 Din za m³; **obla jelovina** do 25 m/m srednjega premera 220 Din, nad 25 m/m 375 Din za m³; **borovina** tesana 450 Din za m³; **bukovina** (rezana, tesana ali obla) parjena 850 Din, neparjena 525 Din m³; **hrastovina** rezana 2000 Din, obla 1200 Din m³; re-

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voj. škoda promptna 286—288, 7% Blairovo pos. 56—57, 8% Blairovo pos. 59·50—60·50, 7% inv. posojilo 64—68, tobačne srečke 20 ponudba, begluške obveznice 45—47, Rdeči križ 40 ponudba, posojilo Drž. hipotekarne banke 61—70.

Okrepilo se je Blairovo posojilo; močno je porastlo posojilo Državne hipotekarne banke, tudi investicijsko posojilo je čvrstejše; padla pa je nekoliko vojna škoda, vendar samo za malenkost. Tendenca je prijazna ter dokazuje porast, da je bila vsaka malodušnost popolnoma neosnovana.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 115—118, Prva hrv. šted. 957 do 965, Strojne tovarne 80, Kranjska ind. družba 312, Združene papirnice Vevče 115—120, Narodna banka 4500—6000, Kreditni zavod 160—170, Obrtna banka 36 povpraševanje, Celjska posojilnica 150, Kreditni zavod 195, »Trboveljska« 195—200, Jadranska plovdba 410 ponudba, Dubrovniška plovdba 280 ponudba.

Značilno je, da so se papirji »Verške« navzlic omejitvi obratovanja učvrstili. »Narodna banka« se je močno okrepila, kar priča o neutemeljenosti različnih spekulativnih manevrov. Nekoliko slabejši so papirji naših paroplovnih podjetij. Sicer čvrsto in neizpremenjeno.

zana **orehovina** 2500 Din m³; rezana **lipovina** 1000 Din m³; **brst, jesen** in **javor** rezan 1600 Din m³, v hlohkih 800 dinarjev m³; **telegrafski drogovi** (7 do 9 m) 50 Din komad; **pragovi** bukovi 45 Din, hrastovi (230—270) 60 Din komad.

Prodaja lesa.

Direkcija šum v Ljubljani sprejema od 19. do 27. t. m. ponudbe glede prodaje dveh partij lesa.

Večjo množino bukovih drv prodaja ofertalnim potom ista direkcija dne 23. t. m.

Oglas in pogoji pri Zbornici TOI.

KAJ JE S CENAMI ZA DRVA IN OGLJE?

Cena drv in oglja ni odvisna samo od ostrosti zime, dasiravno je običajno pri ostrih zimah cena nekoliko višja, pri milih pa zopet nižja. Veliko vlogo igrajo pri ceni tudi zaloge, seveda v zvezi s povpraševanjem.

Pri nas se malokje izdelujejo drva kot poseben produkt, ravnotako oglje. Izdelava drv se večinoma izvršuje kot postranski produkt pri izdelavi gradbenega lesa. Ker je bila izdelava gradbenega lesa že lani omejena, letos pa ponovno skrčena, poleg tega tudi kmetje niso izdelovali drv v tako velikih množinah kot prejšnja leta, se je letos pridelalo oziroma izdelalo v Sloveniji za najmanj polovico manj drv kakor lansko leto. Tudi stare zaloge so

precej zmanjšane, četudi ni povpraševanje po drvih letos veliko. Isti položaj je pri oglju.

Spričo tega bi človek pričakoval, da cena drvam in oglju poraste, a je navzlic temu še vedno veliko nižja kot je bila lani ob tem času. Lansko leto se je cena drv in oglja šele v novembru znižala (prej je bila višja) ter je znašala borzna kotacija za drva 16—18 Din, letos le 15:50—16:50 Din; za oglje pa lani 70—75 Din in letos 60—65 Din.

Z vso upravičenostjo bi smeli pričakovati, da cene za drva v tem času navzlic mili zimski porastejo, pravtako za oglje že z ozirom na zmanjšani pridelek in zaloge.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj na našem lesnem tržišču je neizpremenjeno mlačen. Tudi pričakovanje, da se razvije izvoz drv, se noče uresničiti, za kar se imamo zahvaliti predvsem dvema zaporednima milima zimama.

V splošnem je produkcija lesa močno nazadovala ter je navzlic zastoju v lesni trgovini opazati, da se zaloge manjšajo. Težka doba je lesne producente marsičesa naučila, predvsem se povsod polaga več pažnje na obdelavo lesa. Marsikatera napaka in površnost pri obdelavi je izginila, ker zahtevajo resni časi le blago prvovrstne izdelave. Mnogo napak je sicer še vedno ostalo, a tudi te bodo morale prav kmalu izginiti, ker se vsaka površnost maščuje nad producentom samim. Tudi nejasni valutni položaj prispeva k današnjemu zastoju v lesni trgovini.

Cene so neizpremenjene.

Povpraševanja so omejena večinoma na komisijsko blago ter za kake večje kupčije monte ni opaziti kakega interesa. Na ljubljanski borzi se povprašuje po sledečem blagu:

1 vagon naravne neobrobljene bukovine v debelini od 35 do 40 mm, normalne dolžine, lepo blago, popolnoma suho. Cena franko vagon nakladalna postaja. Navesti dobavni rok.

Nekaj vagonov macesnovih drogov, 6 in 7 m dolžine, lahko toliko konični, da je na tanjšem koncu 12 cm in na debelejšem 24

cm. Prevzame se od 12 cm na tanjšem koncu naprej! Franko vagon nakladalna postaja z navedbo množine in dobavnega roka.

Macesnovi in borovi drogi: nekaj vagonov v dolžini od 6 do 7 m — v sredini merjeni od 18 do 25 cm, medija 22 cm. Blago precej paralelno. Franko vagon nakladalna postaja z navedbo množine in dobavnih rok.

Brst I., II. kvalitete obrobljene: 800 komadov, debelina 40 mm, širina 22 cm, dolžina 1.85 m, dobava takojšnja.

Jesen I., II. kvalitete, obrobljeno: 100 komadov 80 mm debeline, najmanj 30 cm širine, 3.10 m dolžine, 100 komadov 100 mm debeline, najmanj 30 cm širine, 2.20 m dolžine, 200 komadov 90 mm debeline, najmanj 90 cm širine, 2.20 m dolžine, 200 komadov 80 mm debeline, najmanj 80 cm širine, 2.20 m dolžine.

Hrastovina I., II. kvalitete, obrobljeno: 800 komadov 45 mm debeline, širina 20 cm, 2.75 m dolžine, 1500 komadov 45 mm debeline, širina 22 cm, 2.75 m dolžine, 800 komadov 50 mm debeline, širina 22 cm, 2.75 m dolžine, 200 komadov 45 mm debeline, širina 20 cm, 2.60 m dolžine, 250 komadov 45 mm debeline, širina 25 cm, 6.10 m dolžine, 100 komadov 11 cm debeline, širina 30 cm, 5.50 m dolžine, 100 komadov 11 cm debeline, širina 30 cm, 2.75 m dolžine. — Vse blago gre za dobrega kupca, kateri prosi, da se stavi res najnižjo ceno, in sicer naj se glasi za m³ franko vagon prihod Sušak pristanišče. Oferta je nujna!

Dobave.

200 m³ hrastovega lesa nabavi do 22. t. m. Direkcija drž. rudnika v Vrdu. Pogoji pri Zbornici TOI:

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

Dr. Pirčevo
sladno kavo

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špeciarijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!**